



Interjú Szliman Ahmeddel, a Szahara Alapítvány vezetőjével

IDR: Melyik országban születtél? Beszélj egy picit a szülőhazádról, és az ottani életkörülményekről!

Szliman Ahmed: Mauritániából jöttem Magyarországra, még a rendszerváltás előtt. A Budapesti Műszaki Egyetemen végeztem 1976-ban, majd több mérnöki továbbképzésen is részt vettem, Csepelen, a Dunaújvárosi Vasútnél, utána pedig visszamentem szülőhazámba. Több mint húsz évig dolgoztam a legnagyobb mauritániai vaskereskedelmi vállalatnál. Mauritániában él a feleségem és négy gyermekem. 2000-ben jöttem vissza Magyarországra, és a civil szférában dolgozom. Mauritániában is a munka mellett sok szervezetet hoztam létre, melyek a kultúrával, a sporttal, és az emberi jogokkal foglalkoznak. Ezt szeretném most továbbvinni itt, Európában is.

IDR: A családod itt van veled Magyarországon?

Sz.A.: A családom egyszer itt van, egyszer – mivel a gyerekek már nagyobbak, és egyetemre járnak – otthon Mauritániában. Sok magyar embert viszek a Grand Szahara régióba, főként művészeket. Ilyenkor otthon maradok a gyerekekkel kicsit, illetve nyáron is több időt próbálok velük tölteni. Magyarországon egyedül élek, állandó letelepedési engedélyem van, már magyarnak érzem magam...

IDR: Magyaroknak érzed magad?

Sz.A.: Igen, annak. Aki ismeri

Ady Endrét, Petőfit, Kossuth Lajost, és Arany Jánost, ezeket a híres magyar embereket...

IDR: Olvasol is sokat?

Sz.A.: Igen. Szépirodalmat is, de az olvasmányaim többsége a civil szférával, az emberi jogokkal, kultúrával, földrajzzal kapcsolatos.

IDR: Azt mondtad, hogy a '70-es években a Műszaki Egyetemet itt Magyarországon végezted. Miért Magyarországra jöttél?

Sz.A.: Mint ismeretes, amikor a gyarmatosítók elhagyták Mauritániát, a másfél millió lakosból alig volt ötven felsőfokú végzettségű ember az országban. Ezért annak, aki tovább akart tanulni, külföldre kellett mennie. Így szerencsére Magyarországra érkeztem, bár először a Szovjetunióban gondolkodtam. Ugye az egy nagyhatalom volt, sokat tudtunk róla, de utólag visszagondolva örülök, hogy nem volt elég hely az ottani csoportban. Mások Magyarországra jöttek, így megnéztem az itteni földrajzi körülményeket, ismertem Puskás Öcsit, aki ugye a Real Madridban focizott, akkoriban mindenki a focijáról ismerte Magyarországot.

IDR: Te fociztál egyébként?

Sz.A.: Persze. De a magyar focilabda nagyon drága volt Mauritániában... mi nem, csak a felső tízezer tudta megvásárolni. Nagyon jól csinálták itt, magyar exporttermék volt. Afrikában mindenki focizik a homokban,

viszont aki nem vett magyar labdát, az nem tudott megtanulni jól focizni. Egészen ügyesen fociztam, akkoriban még ötven kiló voltam, kicsivel könnyebb, mint most. Szóval így szerencsésen ebbe az országba jöttem, és örültem annak, hogy Magyarországra jöhettem.

IDR: Ez ösztöndíj volt?

Sz.A.: Igen, állami ösztöndíj. A magyar állam támogatta a fejlődő országokat. Abban az időben nagyon sok egyetemi ösztöndíjra lehetett pályázni. Évente több mint ötszáz, hatszáz afrikai diák tanult Magyarországon. Ezért mi magyar nagyköveteknek érezzük magunkat Afrikában.

IDR: Más mauritániai diákok is voltak, vagy egyedül voltál?

Sz.A.: Heten voltunk a rendszerváltás előtt, két orvos, két mérnök, egy agrárszakember, egy főiskolai hallgató, és jómagam. Főleg mindenki visszament Afrikába.

IDR: Tartod velük a kapcsolatot?

Sz.A.: Igen, tartom velük a kapcsolatot. Mauritániában mindenki úgy ismer minket, hogy a „magyar mauritániaiak”.

IDR: Akkor itt már az identitásban rögtön van egy magyar szál...

Sz.A.: Igen, így van.

IDR: A szüleid támogatták, hogy ide gyere? Támogatták, hogy pályázd meg az ösztöndíjat, mert ez majd jó lesz a családnak?

Sz.A.: Persze, nyilvánvalóan, mivel nem egy gazdag családból származom.

IDR: Hány testvéred volt?

Sz.A.: Nyolcan voltunk, ez ugye Afrikában megszokott.

IDR: Édesapád mivel foglalkozik?

Sz.A.: Törzsfőnök, ehhez természetesen nem kell gimnázium, vagy egyetem. Egy bölcs férfi, aki megoldja az emberek problémáját, konzultál, segít, szeretet övezi. Nagyon örült, amikor megkaptam az ösztöndíjat, mert így lehetőségem lett arra, hogy elvégezzek egy egyetemet. Örültem én is, mert gondoltam, hogy Istenem, mi lesz velem, nincsen pénzünk. 1200 forint ösztöndíjat kaptam Magyarországra, de abban az időben ez nagyon sok pénz volt, most olyan százezer forintnak felelne meg. Nagyon örülök neki, hogy ide kerültem, ez a nép sokat segített, sokat támogatott. A magyar egy nemes nép. Sok arab afrikai barátomnak mondom, hogy nézzétek meg a magyarokat a franciákhoz képest, mennyivel több Nobel-díjasuk van, mint nekik... kreatív kis nép.

IDR: Milyenek tartottad a Műszaki Egyetemet? Az ottani oktatás színvonalát?

Sz.A.: A Műszaki Egyetem Magyarországon az egyik legjobb felsőoktatási intézmény. Jöttek mauritániaiak, akik a Szovjetunióban, Németországban, vagy Franciaországban végeztek, de magasabb volt az értéke a diplomámnak, mint az övék. Nagyon meglepődtek, hogy Magyarországon ilyen az oktatás színvonala. Megmondom őszintén, hogy a diploma, amit Magyarországon kap az ember, egy nagyon erős végzettség.

IDR: Hány nyelven beszélsz?

Sz.A.: Beszélek franciául, arabul, magyarul, és a spanyol nyelvet egy kicsit, illetve a helyi, törzsi mór nyelvet, ami egy keveredett afrikai-arab nyelv. Ez egy toleráns iszlám a móroknál,



a nők nagy szerepet játszanak a társadalomban vezetőként, és ilyen más arab, pontosabban az iszlám világban nem létezik.

IDR: Vallásos vagy egyébként?

Sz.A.: Közepesen. Vallásos vagyok, muszlim, de nem a szaúd-arábiai típusú iszlám hívő, hanem ami a Grand Szaharában van, ez a toleráns, ahol a nőknek is vannak jogai.

IDR: Milyen iskolákba jártál, mielőtt Magyarországra jöttél?

Sz.A.: Általános iskolába és gimnáziumba, Mauritániában ez a két státusz van. Az általános iskola öt év, a gimnázium pedig hét-nyolc év. Európában nálatok nyolc és négy éves bontás van, nálunk éppen fordítva. Európában nyolc év kötelező, most már Mauritániában is megpróbálják átvenni a nyolc, illet négy éves európai képzési módszert.

IDR: Ha az akkori életteredet magad elé képezed, milyen távolságban volt az iskola? Hogyan tudod jellemezni? Falu volt ahol laktál, vagy kistelepülés?

Sz.A.: Igazság szerint magyar szemmel Mauritánia a mongol államhoz hasonló, ott nomádok élnek. Kereskedtek, megalapítottak egy-egy várost. Lényegében az iskola nagyon mesz-

sze volt, naponta körülbelül tíz kilométert gyalogoltam a gimnáziumba, az általános iskola azonban közel volt. Egyszer egyszer busszal tudtam menni, de csak akkor, ha volt egy kis pénzem. De nem volt ezzel probléma. Út közben mindig beszélgettünk az emberekkel. Az egy szolidáris társadalom, mindenki tud mindenkiről. A sivatagban az összefogás nagyon fontos dolog, víz nincs, csak homok. A sivatagi világ nagyon befogadó, az emberek beszélgetnek, barátkoznak, úgyhogy hála Istennek nem talákoztam bűnözéssel sem. Nagyon szép volt, most is, de napjainkra Nouakchott is már egy milliós lakosú város.

IDR: Akkoriban mennyien éltek ott?

Sz.A.: Kb. harmincezren...

IDR: Igen, az urbanizációs probléma az Afrika-szerte egy igen komoly jelenség.

Sz.A.: Mivel a főváros a tengerparton található, ezért rendkívül sokszínű. Nagyon sok a bevándorló Fekete-Afrikából, akik próbálnak új életet keresni, és utaznak tovább, főleg a Kanári-szigetek irányába. Az illegális bevándorlás sajnos rengeteg embert érint, rengeteg külföldi van az országban, mivel nem talál-



nak más utat Európa felé, csak a Kanári-szigeteket. Éppen ezért tele van problémákkal az ország.

IDR: Említetted, hogy a műszaki diplomáddal dolgoztál sokáig, vezető voltál kinn Mauritániában, aztán jött a civil szektor Magyarországon. Hogyan jött ez az egész civil dolog?

Sz.A.: Egy mérnöki továbbképzésre jöttem Magyarországra 2000-ben, mert egyéves ösztöndíjat kaptam. Aztán nyugdíjba vonultam, és úgy gondoltam, hogy egy, a sahara népekkel foglalkozó alapítványt hozok létre, amely Mauritániától kezdve Maliig összefogja az országokat. Ezt kezdem el csinálni, önkéntesként dolgozom az alapítványban, más civil szervezetekkel együttműködve. Nagyon sok, Afrikát érintő témát felvetettünk havilapokban, illetve az interneten is. Megmondom őszintén nekem ez az élmény... szóval szeretem csinálni, mert valamilyen módon segíték az ottani világnak, az ottani népeknek. Egyrészt bemutatom a kultúrájukat Magyarországon, másrészt pedig megismertetem az ottaniakat a magyar kultúrával.

IDR: Egy évben párszor nagyobb utakat szervezel. Miről szólnak ezek az utak?

Sz.A.: Különböző érdeklődők-

nek szólnak, főként művészeknek, szociológusoknak, antropológusoknak, illetve különböző TV-csatornáknak, akik érdeklődnek a grand sahara népek, a tuaregek, mórok iránt. Amikor visszajönnek, akkor publikálják ezeket a cikkeket a magyar médiában, vagy internetes oldalakon. Így ez a világ ismeretet szolgáltat.

Sajnos bezárják az afrikai magyar nagykövetségeket, az algériait és a líbiait is. Ez nagy probléma nekünk, mert Afrikáról kevés az információ Közép-Európában. Nekünk Magyarországon stratégiailag nagyon fontos, ezért minden megteszünk, harcolunk, hogy a magyarság és a civil szervezetek együtt tudjanak működni. Partnerségi kapcsolatokat, egyezményeket, támogatásokat szeretnék használni, amivel be tudjuk mutatni Afrikát Magyarországon, és fordítva.

IDR: Tudsz kivinni magyar fellépőket a Grand Sahara régióba?

Sz.A.: Igen. Volt három zenész, akik felléptek Algériában, valaki fotókiállítást csinált Mauritániában magyar fotókkal a magyar életről. Ezekre nagyon-nagyon sokan eljöttek.

IDR: Vannak gazdasági kap-

csolatok a civil kapcsolatokon kívül? Van magyar-mauritániai együttműködés?

Sz.A.: Vannak magyar áruk Mauritániában, de a termékek nagy része a spanyolokon keresztül érkezik. Magyarországon a boltokban kapható halak egy része Mauritániából való, viszont az meg a portugálokon és a spanyolokon keresztül érkezik, így nagyon drága, pedig közvetlenül sokkal olcsóbb lenne.

IDR: A magyarországi bevándorlással kapcsolatos adminisztrációval ugye szembesülsz. Milyenek voltak a tapasztalataid akkor, és most?

Sz.A.: Kezdetben nagyon nehéz volt az adminisztráció, mert a magyar törvények... a papírokat nehéz beszerezni. Ide-oda kell vinni, el kell menni a nagykövetségre, le kell fordíttatni. Ez egy nehéz, hosszú procedúra, főleg azért, mert rendkívül időigényes. Egy mauritániai anyakönyvi kivonat beszerzése gyakran négy-öt hónapig is eltart, aztán lefordítják, elviszik a nagykövetségre, onnan a Belügyminisztériumba, de sajnos nem lehet mást csinálni, ilyen az adminisztráció. Pénzügyileg is drága, rendkívül sokba kerül a fordítás, a papírok, az útlevel, minden. A késést a hivatalok nehezen értik meg, az időt európai szemmel nézik, az afrikai időszámítást nem veszik figyelembe.

IDR: Tehát nehezen tolerálják a csúszásokat?

Sz.A.: Igen, mert nem értik az afrikai mentalitást. Nálunk egy kényelmesebb, lassú ügyintézési stílus van. Európában meg más a felfogás.

A magyar nép toleráns, nem volt részem faji megkülönböztetésben. Azt gondolom, hogy a magyarok nem ítélték el más népeket. Egy franciánál, vagy egy angolnál ez lehetséges, mert

gyarmataik voltak, és akkor nagy embernek gondolják magukat. A magyaroknál nem találkoztam ilyen problémával.

IDR: A mai napig, ha mész az utcán, teljesen olyan, mintha otthon lennél?

Sz.A.: Igen, így van. Érdekeség például, hogyha látnak az utcán egy afrikai embert, vagy egy arab ruházatú asszonyt, akkor nem nézik meg. Viszont ha egy afrikai ember részeg a kocsmában, azt megnézik, mert még nem láttak részeg afrikai embert. Az már furcsa látvány. Ha fehér lenne, akkor nem foglalkoznak vele, de ha egy néger részeg, sörrel a kezében, pálinkával, vodkával, az már különleges.

IDR: Akkor azt gondold, hogy a magyarok befogadóak?

Sz.A.: Befogadóak, toleránsak, kedves nép.

IDR: Beszéltünk arról, hogy évek óta a civil szektorban dolgozol. Ezzel foglalkozol minden nap, ez tölti ki a mindennapjaidat?

Sz.A.: Nem, nem, nem. Mérnöként is dolgozom, aztán fordításokat csinállok arabról magyarra, és fordítva, mert vannak olyan arab cégek, akik magyar gazdasági kapcsolatokkal foglalkoznak. A civil szférában, mint önkéntes dolgozom, a Szahara Alapítványnál.

IDR: A Szahara Alapítvány mióta létezik?

Sz.A.: 1998 óta.

IDR: Meg vagy elégedve azzal, amit eddig tudatok csinálni?

Sz.A.: Nagyon, nagyon meg vagyok elégedve, és megmondom őszintén, hogy a magyarokat nagyon érdekli a Grand Szahara világ. Valamilyen módon a magyarok is jelen voltak a Szaharában, például Rejtő Jenő, Almásy gróf... Bartók Béla pedig az algériai sivatagba is eljutott a francia időkben.



IDR: Tehát te nemcsak Mauritániában kalauzolod az embereket?

Sz.A.: Nem, a Grand Szahara egész területén. A Baptista Szeretetszolgálat, és az Ökumenikus Szeretetszolgálat emberei az én segítségemmel tudtak bejutni a grand szaharai menekülttáborokba, Darfúrba, Nyugat-Szaharába, Maliba. Én csak ezzel a régióval foglalkozom, a szubszaharai és a mediterrán térséggel nem. Mondhatjuk úgy is, hogy magyar szemmel a „mongol afrikai népek”, azaz a nomádok helyzetével foglalkozom.

IDR: Bárki elmehet egy ilyen útra? Miként lehet kapcsolatba kerülni veletek?

Sz.A.: Az érdeklődőknek a helyi civil szférán keresztül szerzünk szállást, ellátást, ha lehet, akkor ingyen. Innen elég drága a repülőjegy, át kell szállni Olaszországban, Németországban, vagy Franciaországban, ez több mint százötvenezer forintba kerül, melyet az érdeklődők, és a diákok többsége nem engedhet meg magának, mégis nagy az érdeklődés. A Budapest-Bamako autóverseny kapcsán is segítettem, mauritániai karavánkíséretet, sivatagi tereptornát szerveztem, illetve a vízum megszerzé-

sében is segítséget nyújtottam.

IDR: Biztonságos a Bamako rally szerinted?

Sz.A.: Igen, igen, biztonságos. Körülbelül hatszáz magyar ember, és több mint kétszáz kocsi megy évről-évre. Amikor nem együtt, hanem külön-külön haladtak, akkor sem volt semmilyen provokáció, vagy probléma. A volt gyarmatosítókkal vannak inkább problémák, én még nem láttam olyat, hogy külföldön ne szerették volna a magyar népet. A franciákat talán annyira nem szeretem ez igaz, mert mindig a múltbeli gyarmatosításra gondolok, de ez valamilyen szinten érthető szerintem.

IDR: Amikor a Bamakóról kérdezek, akkor mondd, hogy segítetted a szervezést. Ezek szerint jó kapcsolataid vannak kinn Mauritániában?

Sz.A.: A turisztikai minisztertől kezdve a szociális minisztériumon át, a külügyminisztériumig vannak kapcsolataim. Nekünk Magyarország nagyon fontos ország, egy megoldás, hogy a közép-európai térségben legyen valaki, akivel jó kapcsolatot ápolhatunk. A magyarországi média nagy szerepet játszhat abban, hogy Közép-Európa megismerje az észak-afrikai világot.

IDR: A külügyminisztériumok tartja azokkal a kapcsolatot, akik a '70-es években Magyarországon tanultak? Megvan az a kör, akik fontos emberek az országokotok számára?

Sz.A.: Az a hat ember létrehozott egy magyar-mauritániai baráti társaságot Nouakchottban, amely még most is működik. Ettől függetlenül próbálom bemutatni a magyar államot, a magyar népet, filmeket, CD-t, DVD-t, a mauritániaiak pedig nyitottak erre, mi nagy szerepet játszunk a magyarság bemutatásában. Igazság szerint láttam magyar nagyköveteket Nouakchottban, láttam mauritániai nagyköveteket Budapesten, tehát a két állam gazdasági szemmel is kacsingat egymásra... de én a civil kapcsolatokat, a népek közötti kapcsolatokat akarom erősíteni, a kultúra és az önkéntes támogatás tekintetében egyaránt. Ez véleményem szerint nagyon fontos.

IDR: Hogy érzed magad Magyarországon? Mennyire érzed otthon magad?

Sz.A.: Megmondom neked őszintén én mauritániai magyar embernek érzem magam. Az információáramlás is jobb lett, az interneten napi szinten követem a mauritániai eseményeket, mauritániai csatornákat nézek, de a magyar média is nagyon érdekel. A rendszerváltás óta sokkal több hír foglalkozik Mauritániával.

IDR: Hogyan teremtesz/teremtettél kapcsolatot Magyarországon az emberekkel? Vannak-e magyar barátaid?

Sz.A.: A magyarokkal nagyon jó kapcsolataim vannak, a civil szféra nagyon sokat segített. Nagyon sok ember érdeklődik, a civil szervezeti fórumokon keresztül nagyon jól lehet ismerkedni.



IDR: Van igazán jó magyar barátod?

Sz.A.: Nagyon sok magyar barátom van. Van sok támogatóm is, de ettől függetlenül nehéz anyagi problémákkal nézünk szembe.

IDR: Vannak még mauritániaiak ma Magyarországon?

Sz.A.: Van egy fiú, aki szállodákban dolgozott, de nehéz körülmények között élt, így elment Norvégiába. Most már nincsen más rajtam kívül. A rendszerváltás előtt volt ugye ösztöndíj lehetőség, de ezek a kulturális egyezmények már nem léteznek. Viszont remélem, hogy 2010-től, a választások után új, lehetséges támogatások jöhetnek szóba. Tudom, hogy a magyar államnak nagy kulturális kapcsolati van ázsiai, latin-amerikai, európai országokkal, de szeretném, ha afrikai államokkal is lennének ilyen jellegű kapcsolatai, illetve, ha a meglévő kapcsolatok elmélyülnének.

IDR: Friss kutatások szerint a magyar társadalom bizalmatlanabb a külföldről érkezőekkel szemben. Neked erről mi a véleményed?

Sz.A.: Én ezt nem éreztem. Megmondom őszintén, hogy ezt nem éreztem eddig. Nagyon sok afrikai, arab, latin-amerikai emberrel beszéltem... én nem érzékeltem ezt.

IDR: Akkor te inkább pozitív jelzőket tudnál mondani a magyar társadalomra?

Sz.A.: Igen, pozitívokat. Vendégszeretők, segítőkészek. Láttam afrikai embert, aki csak angol nyelven beszélt, és az utcán segítséget kért, a magyar ember pedig kézzel-lábbal mutatgatva próbált neki segíteni, hogy merre menjen.

IDR: Milyen terveid vannak a jövőre nézve? Szeretnél-e továbbra is Magyarországon élni?

Sz.A.: Nagyon szeretnék minél több afrikai testvérszervezetet bemutatni, melyek zenével, kultúrával foglalkoznak, és Magyarországra jöhessenek az afrikaiak, illetve be tudják mutatni a kultúrájukat. Azért harcolok, hogy Afrika nagyobb hangsúlyt kapjon. De egy négy-öt év múlva szeretnék véglegesen visszatérni Mauritániába, de arra is gondoltam, hogy továbbra is itt maradok, és tovább viszem a Grand Szahara-vonalat.

IDR: Ha négy-öt év múlva visszaköltözöl, akkor azt tudod majd mondani, hogy egy szép, sikeres életed volt Magyarországon?

Sz.A.: Igen. A magyar életet, a magyar-, és a közép-európai kultúrát pedig viszem magammal Mauritániába.

Projekt címe: Itt vagyunk!

Projekt azonosítószáma: EIA/2007/3.1.1.2.

Projekt időtartam: 2009. április 1. – december 31.

A kutatással kapcsolatos információk:

www.idresearch.hu